

Kreativní PRAHA

Náměstí pro lidi

Rešerše zahraničních projektů ve veřejném prostoru z
hlediska jejich provozu

Michaela Hečková

IPR ———
PRAHA

1. Náměstí jako živý veřejný prostor

Náměstí jako místo pro živou kulturu, jako místo pro setkávání, setkávání přátel, místo pro krátké a tiché zastavení turistů na cestě na celodenní výlet. Následné příklady z Polska, Francie, Rakouska, Maďarska, České republiky, Slovenské republiky, a dále pak Evropy i světa nás provedou situacemi, v nichž bylo náměstí již dříve redefinováno, revitalizováno dočasně či dlouhodobě do podoby právě takovéhoho živého místa.

Malostranské náměstí, kdysi bývalé parkoviště, tak může fungovat např. velmi podobně jako Targ Węglowy v polském Gdaňsku, rovněž místo, které bylo kdysi parkovištěm a v uplynulých letech začalo sloužit jako přívětivé veřejné prostranství. Následné příklady revitalizací náměstí či jiných centrálních a historických oblastí ve městech tak mohou fungovat jako možná inspirace pro případné využití a především potenciální provozní schéma Malostranského náměstí. Právě provoznímu schématu, majetkoprávním vztahům, formám smluv, záborům a jednotlivému typu správy daných veřejných prostor či typologii mobiliáře a programových kulturních aktivit, stejně jako způsobů financování projektů, bude v následující analýze zahraničních a českých příkladů věnovaná pozornost.

2. Evropská náměstí a správa jejich veřejného prostranství

Následující příklady jsou zaměřeny především na oživená náměstí, primárně s využitím kavárny či další dočasné či dlouhodobé kulturní instituce coby správce daného veřejného prostranství. První desítka zmíněných příkladů je rovněž konzultována se samotnými iniciátory, realizátory projektů či jednotlivými autory architektonické revitalizace.

2. 1. Gdaňsk: Targ Węglowy

Oživení The Coal Market neboli Targ Węglowy v polském Gdaňsku patří v současné době k nejznámějším revitalizacím náměstí v samotném historickém centru města. Iniciátorem celého projektu byl městský subjekt Instytut Kultury Miejskiej města Gdaňsku.

Targ Węglowy byl dříve parkovištěm či místem jen příležitostně využívaným pro trhy a několik málo koncertů.

Začátky projektu sahají do 24. června 2013, kdy se městská rada rozhodla změnit dosavadní funkcionalitu náměstí z využití pro dopravu na využití místa pro lidi. Rozhodnutí padlo mimo jiné na základě iniciativy největších polských novin Gazeta Wyborcza, které vydaly článek, o tom, že by právě Targ Węglowy měl sloužit jako místo pro obyvatelé a návštěvníky města, nikoliv jako zóna pro auta.

Instytut Kultury Miejskiej města Gdaňsku se rozhodl vyklizené náměstí a pusté místo upravit a v období deseti dní (26. srpen - 4. září 2013) vyzval zúčastněné lokální aktéry k diskuzi nad budoucí možnou náplní a harmonogramem využívání této plochy. Během těchto deseti dní se náměstí proměnilo v přívětivou plochu plnou dočasné zeleně, kde se lidé mohli pohodlně usadit, potkávat se s přáteli, uspořádat si piknik, zahrát si badminton, začíst se do knihy, poslechnout si koncert a cokoliv dalšího.

Během prvních dní tohoto testovacího provozu spolupracoval Instytut Kultury Miejskiej na sociologickém šetření na téma potenciální využívání daného místa s Unii pro sociální inovace a výzkum Stocznia, pro kterou se na výzkumu podíleli studenti sociologie z gdaňské univerzity. Výsledky sociologického šetření jsou k dispozici v polštině zde: <http://infogr.am/Targ-o-w-90721987?src=web>.

Samotnou architektonickou revitalizaci mělo na starosti studio GDYBY group. Náměstí bylo rozděleno do několika zón (jakési zelené ostrůvky skutečné travnaté plochy) pro relaxaci, hry, čtení, jídlo, publikum a infocentrum pro konzultace. Součástí byly také světelné boxy. Nejdůležitějším principem mobiliáře byl dočasný charakter a relativně malý rozpočet potřebný pro podobnou revitalizaci. Stěžejní bylo také začlenění a respektování kontextu bezprostředního historického okolí náměstí.

GDYBY group připravilo jednoduchý, velmi lehký a jednoduše přenositelný OSB modulární nábytek skládající se z několika samostatných boxů. Návštěvníci tak měli možnost si sami dotvářet prostor, ve kterém by se cítili příjemně a pohodlně. Děti si dokonce mohli vytvořit své vlastní dočasné hřiště z připravených geometrických komponentů. Celkovým záměrem bylo "rozbít" poměrně velké historické náměstí na jakési menší "pokojíky" - tedy na jednotlivé plochy, které by lákaly svou útulností a přívětivostí i náhodné kolemjdoucí. Zásadním kritériem byla rovněž participace obyvatel a návštěvníků náměstí na jeho konečné (byť dočasné) architektonické podobě. Modulární nábytek, s nímž mohou uživatelé veřejného prostranství dále zacházet dle svého, se tak zdál nevyhnutelnou volbou.

Programově se do pilotního provozu náměstí jako živého veřejného prostoru zapojilo například divadlo Teatr Wybrzeże. Součástí byly také srpnová noc literatury či letní filmové kino.

Projekt byl realizován v letech 2013 a 2014.

Místo: Polsko, Gdaňsk, Targ Węglowy

Iniciátor a organizátor projektu: Instytut Kultury Miejskiej

Architektonické studio: GDYBY group

Mediální partner: Gazeta Wyborcza Trójmiasto

Patronát: primátor města Gdaňsku, Paweł Adamowicz

Spolupráce: Joseph Conrad Provincial a Městská knihovna v Gdaňsku, Cafe Absinthe

- **Základní charakteristika projektu:**
 - **původní charakter prostoru:** Parkoviště v centrální části města, které bylo v minulosti využíváno pro pořádání veřejných akcí jen sporadicky, historicky se jedná o uhelný trh.
 - **nový záměr prostoru:** Vytvoření živého veřejného prostoru pro různé cílové skupiny.
 - **majetkoprávní vztahy:** Lokalita je v majetku města Gdaňsku, konkrétně pak spadá pod agendu odboru zeleně (tj. Zarząd Dróg i Zieleni), jelikož magistrát města Gdaňsku disponuje spojeným odborem pro zeleň a dopravu.
 - **správa prostoru a smluvní vztahy s vlastníkem:** Instytut Kultury Miejskiej neplatil za pronájem prostor žádné poplatky. Odbor zeleně byl o projektu oficiálně informován (zábor atd.), jelikož měl projekt od samotného počátku silnou podporu města Gdaňsku vč. patronátu primátora, byla samotná realizace osvobozena od poplatku za zábor veřejného prostranství.

- **Provozní charakteristika projektu:**
 - **provozní subjekt:** Instytut Kultury Miejskiej.
 - **způsob výběru provozního subjektu:** Instytut Kultury Miejskiej byl samotným iniciátorem projektu.
 - **kavárna, je-li (dočasná/dlouhodobá, tržby a obrat kavárny, typologie a omezení sortimentu):** Proběhla dlouhodobá spolupráce např. s kavárnou Absinthe, která byla rovněž zproštěna pronájmu, dále se zde během léta vyskytovaly mobilní kavárny (na kole), či foodtracky.
 - **způsob dalšího financování (granty):** Jednorázová investice samotné městské organizace

- **vstupní investice:** Architektonická revitalizace, vytvoření mobiliáře, náklady na autorská práva pro letní kino, propagaci, workshopy (pozn. konkrétní data si dotazovaní nepřejí uvádět).
- **vstupné:** Veškeré akce byly zdarma.
- **Dramaturgie prostoru:**
 - **spektrum aktivit:** Koncerty, letní kino, workshopy, ranní hodiny jógy, během odpoledne koncerty, aktivity pro děti během víkendových dopolední atd.
 - **zimní varianta projektu:** Během zimních měsíců zde opět funguje parkoviště. Výjimkou jsou vánoční trhy, které zde pořádá přímo město Gdaňsk.
 - **metoda výběru aktivit (kurátorství vs. open call):** Program byl kurátorovaný Natalii Cyrzan, zaměstnankyní městského projektu Instytut Kultury Miejskiej. Stejně tak zde probíhaly aktivity, které se ozvaly "zvenčí".
 - **technické zázemí prostoru:** Zvukové a video vybavení pro letní kino. Dále pak dva DJ sety.
- **Scénografie prostoru:**
 - **typologie mobiliáře:** OSB a skleněné boxy, mobilní lehátka, umělý trávník (v roce 2013, byl skutečný, v roce 2014 již jen umělý), jeden dřevěný pavilon.
 - **údržba daného prostoru:** O mobiliář se dále staral samotný provozovatel Instytut Kultury Miejskiej.

Média: <http://www.dziennikbaltycki.pl/artukul/3828671,w-gdansku-otwarto-wolny-targ-zdjecia,id,t.html>, www.behance.net/gallery/22667137/Otwarty-Targ-Weglowy-2014, <http://gdansk.naszemiasto.pl/artukul/otwarty-targ-weglowy-w-gdansku-warsztaty->

sniadania,2391957,art,t,id,tm.html, <http://bustler.net/news/3091/gdyby-group-project-shows-potential-of-empty-historic-targ-weglowy-square-in-gdansk-poland>

Webové stránky: <http://targweglowy.ikm.gda.pl/en/>, <http://targweglowy.ikm.gda.pl/>, www.facebook.com/IKMgdansk/, <http://www.morethangreen.es/en/new-public-space-on-targ-weglowy-in-gdansk-by-gdyby-group/>, <http://gdyby.pl/opened-targ-weglowy-2/>

Pozn. rozhovor veden s: Marta Bednarska, Instytut Kultury Miejskiej.

2. 2. Varšava: Powiśle

Začátky projektu Powiśle ve Varšavě souvisejí s obecnou debatou nad ne/využíváním opuštěných prostor v centrální části Varšavy a rovněž s diskuzí nad nutností chránit a revitalizovat památky polské poválečné moderní architektury před devastací a samotným zánikem.

Projektu revitalizace bývalé budovy železnice Powiśle, původně postaveného v letech 1954 - 1963 dvojicí architektů Arseniusz Romanowicz a Piotr Szymaniak se chopili v únoru - červnu 2009 architekti a kavárníci z projektu Grupa Warszawa. Konverzí se prostor - a jeho bezprostřední okolí, pročež se zde zaměřují výjimečně také na projekt s původní pevnou stavbou - změnil na kulturní centrum, bar a kompletně oživenou lokalitu Varšavy.

Základním principem přeměny mělo být přetvoření stávající stavby v jakýsi živý kiosek - místo, před kterým budou lidé poposedávat venku, ale zároveň bude sloužit jako technické a provozní zázemí pro provoz kavárny.

Součástí stavby byla také emblematická černobílá mozaika, jejíž chybějící části se architekti nerozhodli opravovat a napodobovat, ale prodloužit a revidovat prostřednictvím díla street artisty Krzysztofa Syruce. Současná interpretace prostoru těžícího s poválečné architektury se tak stala klíčovým pojmem pro celé zacházení s vnitřním i venkovním prostorem.

Powiśle je prvním z míst, které dnes známá polská iniciativa Grupa Warszawa otevřela. Realizace je zajímavá zejména díky budoucím zkušenostem provozovatele a oblasti jejich zájmu - Grupa Warszawa je kolektiv architektů a kavárníků. Před několika lety byli jedněmi z prvních, kteří se systematicky začínali zabývat opuštěnou modernistickou architekturou v polském hlavním městě, stejně tak patří mezi první z architektonických ateliérů ve Varšavě, který se kontinuálně věnuje veřejnému prostoru. Powiśle je dnes kultovním místem a postupem let se stal alternativním symbolem celé Varšavy.

Grupa Warszawa se věnuje především propojení dočasného veřejného prostoru, ožívání starých brownfieldů a kavárenské kultuře.

Místo: ul. Kruczkowskiego 3a, Varšava

Iniciátor: Grupa Warszawa

Architektonické studio: Grupa Warszawa

Prostor je otevřen od roku 2009.

- **Základní charakteristika projektu:**

- **původní charakter prostoru:** Opuštěná budova nádraží a její bezprostřední okolí.
- **nový záměr prostoru:** Využití prostoru nádraží jako zázemí (kuchyň a bar, toalety) a oživení veřejného prostoru v části města, která se do té doby zdála jeho nehostinná, přestože se nachází jen kousek od centra Varšavy. Powiśle je tvořeno touto jednou malou budovou skrytou mezi dvěma mosty a obrovským náměstím před prostorem samotné budovy, které do té doby nebylo využíváno jako veřejný prostor. Zajímavé je tedy spojení a cíle projektu - nabídnout lidem otevřený a

veřejný prostor (**ale přesto vlastněný privátními zdroji**) jako místo pro setkávání, kulturní aktivity, párty a místo s kavárnou, restaurací.

- **majetkoprávní vztahy:** Vlastníkem budovy a prostoru před ní jsou PKP (Polské národní dráhy), prostor má v pronájmu Grupa Warszawa.

- **Provozní charakteristika projektu:**
 - **provozní subjekt:** Grupa Warszawa.
 - **způsob výběru provozního subjektu:** Grupa Warszawa si zažádala o dlouhodobý soukromý pronájem prostoru pro gastronomické účely a kulturní hub (vedlejší činnost). Projekt byl iniciován a realizován bez podpory města Varšavy.
 - **kavárna, je-li (dočasná/dlouhodobá, tržby a obrat kavárny, typologie a omezení sortimentu):** 3 - 4 letní měsíce jsou pro kavárnu stěžejní, během zimy není otevřena. Co se týče menu nabízí kavárna především velké snídaně, které servíruje po celý den, polské talíře na oběd a večeři. Zároveň bar nepodléhá žádnému omezení, co se týče prodeje alkoholu.
 - **způsob dalšího financování (granty):** Ne. Projekt je založen pouze na privátních příjmech/soukromých investicích, a to cíleně.
 - **vstupní investice:** 250 000 zlotých.

- **Dramaturgie prostoru:**
 - **spektrum aktivit:** Každou letní sezónu je projekt zaměřen jinak. Např. v roce 2014 patřilo léto výtvarnému umění, v roce 2015 hudebním produkcím, v roce 2016 stavěl letní program především na workshopech.
 - **vstupné:** Programy jsou vždy zdarma pro veřejnost.
 - **zimní varianta projektu:** Ne, a není plánována. Neukázala se jako ekonomicky udržitelná.
 - **metoda výběru aktivit (kurátorství vs. open call):** Dramaturgové z týmu Grupa Warszawa, konkrétně pak Barolomej Kraciuk a Norbert Redkie, stáli na samotném začátku projektu. Dnes Grupa Warszawa najímá zhruba 300 lidí. Na programy nyní spolupracují s hudebními manažery, zvláště je určena hudební produkce, kurátoři pro výtvarné umění atd.
 - **technické zázemí prostoru:** Veškeré technické vybavení pro pořádání koncertů, letní kino atd.

- **Scénografie prostoru:**
 - **typologie mobiliáře:** Klasické kavárenské vybavení. Základním mobiliářem pro veřejný prostor jsou projekt vlastní lehátka.
 - **údržba daného prostoru:** O celý prostor se stará samotná kavárna.

- Projekt se jeví velmi inspirativní především kvůli následné úpravě před prostorem daného nádraží. Samotné Powiśle tvoří jen jakési zázemí, revitalizace náměstí, dnes již funkčního prostoru před opuštěným nádražím, bylo rovněž stěžejním principem této iniciativy.

Zajímavé je především celkové zaměření Grupa Warszawa na **témata veřejný prostor v souvislosti s přímým spojením s gastronomií a kavárenstvím**.

Média: <http://viewportmagazine.com/travel/warsaws-stations/>, <http://www.centrala.net.pl/our-work/powisle>

Webové stránky: <http://www.grupawarszawa.com/>

Sociální sítě: www.facebook.com/warszawapowisle/, www.facebook.com/GrupaWarszawa/

Pozn. Rozhovor veden s: Bartek Kraciuk, Grupa Warszawa.

2. 3. Krakow: FKŻ Quarter

Dočasný veřejný prostor vytvořený pro pětadvacátý ročník Jewish Culture Festivalu v Krakově, v židovské čtvrti Kazimierz. Architektonické studio BudCud vytvořilo pro festival dočasný prostor na částečně opuštěném náměstí FKŻ Quarter. V daném prostoru dříve dominovala spíše auta a komerční aktivity, během festivalu se však místo proměnilo v živé a kreativní místo a náměstí plné lidí.

FKŻ Quarter je situováno u zadní části Staré synagogy v Dajworově ulici, kde pěší již několik let nevkročili, jelikož je dané místo okupováno řidiči turistických autobusů, kteří k této synagoze zajíždějí a následně zde parkují.

Součástí architektury byl "průsvitný" dům, tvořen z transparentního plastu a dřeva. Vedle samotné stavby, která tvořila zázemí pro bar a knihovnu, navrhli architekti také venkovní sezení, lehátka, pohodlné schodiště či pingpongový stůl. Transparentní zdi a střecha propouštěly dovnitř přírodní světlo, stejně tak skvěle fungovali s ohledem na minimalizaci jakýchkoliv pomyslných bariér směrem k návštěvníkovi.

Projekt byl realizován během léta 2015.

Místo: Krakow, Polsko

Iniciátor a klient: Jewish Culture Festival

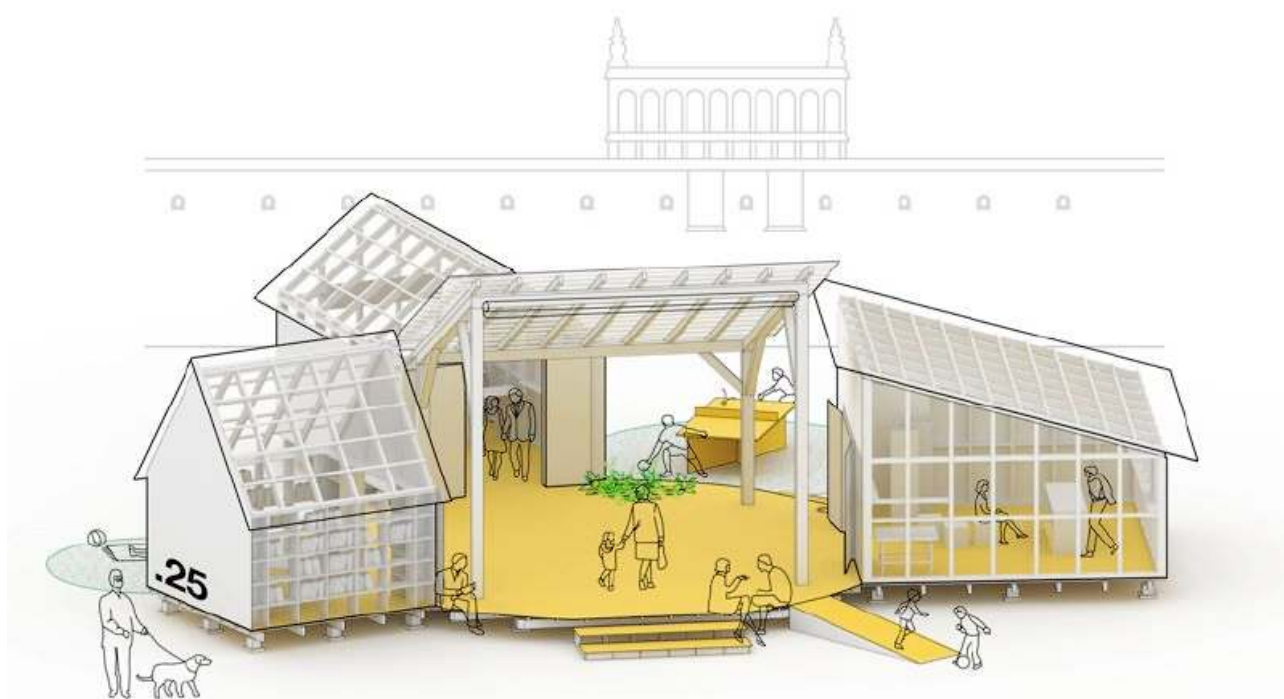
Architektonické studio: BudCud

Konkrétní architekti: Mateusz Adamczyk a Agata Woźniczka

Producent festivalu a dané realizace: Kornelia Biniewicz

Realizátor konstrukčních prací: NowBud

Grafické studio: Studio OTWARTE

- **Základní charakteristika projektu:**

- **původní charakter prostoru:** Náměstí FKŽ. Park a zelená plocha náměstí, která se nachází u zadní strany krakovské synagogy.
- **nový záměr prostoru:** Vytvoření dočasného funkčního veřejného prostoru pro 25. ročník Jewish Culture Festivalu. Hlavním cílem bylo vytvoření přívětivého veřejného prostoru, který dokáže hostit různorodé aktivity a kulturní události během festivalu.
- **majetkoprávní vztahy:** Vlastníkem prostoru je město Krakow, správcem prostoru je dlouhodobě synagoga.
- **správa prostoru a smluvní vztahy s vlastníkem:** Jednalo se o krátkodobý kontrakt mezi městem Krakow, synagogou a pořadatelem Jewish Culture Festivalu.

- **Provozní charakteristika projektu:**

- **provozní subjekt:** Jewish Culture Festival ve spolupráci s architektonickou kanceláří BudCud.
- **způsob výběru provozního subjektu:** Studio BudCud bylo vybráno bez veřejné soutěže, na základně jejich předchozích realizací.

- **kavárna, je-li (dočasná/dlouhodobá, tržby a obrat kavárny, typologie a omezení sortimentu):** Kavárna neprodávala alkohol, kvůli nedostatečnému povolení, které by dovolovalo také prodej alkoholu. Kromě kávy nabízela festivalová kavárna letní drinky (bio limonády atd.), čaje, dále pak sendviče, dorty atd.
 - **způsob dalšího financování (granty):** Samotný festival byl financován mimo jiné polsko-německými granty.
 - **vstupní investice:** Jelikož se jednalo o dočasný projekt, disponoval také menším rozpočtem. Celkově bylo proinvestováno cca 1500 euro na základní architektonický koncept, dokumentaci a honoráře. Celkový rozpočet na samotnou rekonstrukci byl pak okolo 20 000 euro.
- **Dramaturgie prostoru:**
 - **spektrum aktivit:** Prostor sloužil jako zázemí pro kavárnu, grafické studio, galerie, prostor pro grafické workshopy, dětské programy, knihovnu, taneční workshopy, koncerty, semináře, přednášky. Večery pak patřily pravidelně hudebním koncertům.
 - **zimní varianta projektu:** Projekt měl dočasný charakter po dobu 14 dní, kdy se konal festival. S materiály se počítalo pro další využití. Zimní verze tedy nebyla zamýšlena a materiálově by ani nebyla možná.
 - **metoda výběru aktivit (kurátorství vs. open call):** Hlavním kurátorem festivalu byla Kornelia Binicewicz, která měla na starost také oživení daného veřejného prostoru.
 - **technické zázemí prostoru:** Veškeré technické vybavení bylo vypůjčené.
 - **Scénografie prostoru:**
 - **typologie mobiliáře:** Organizátoři a architekti projektu vnímají samotný dům/pavilon jako základní mobiliář. Mezi další prvky mobiliáře pak patřila obyčejná dřevěná křesílka z IKEA, která architekti pouze přetřeli na žlutou, aby ladily s celým konceptem. Pro projekt byl nadesignován také vlastní pingpongový stůl.
 - **údržba daného prostoru:** O mobiliář a celé náměstí se po dobu konání festivalu starali sami organizátoři festivalu, převážně však dobrovolníci.

Webové stránky: <http://www.budcud.org/projects/>, <http://www.archdaily.com/770655/jewish-culture-festival-pavilions-budcud>

Sociální síť: www.facebook.com/BudCud/

Pozn. rozhovor veden s: Mateusz Adamczyk, ateliér BudCud.

2. 4. Vídeň: nádvoří MuseumsQuartier

MuseumsQuartier ve Vídni, zřejmě nejznámější nádvoří kulturní instituce v Evropě vůbec. 90 000 m², na kterých se nachází před 60 kulturních institucí. Jedinečná kombinace různých kulturních institucí, včetně rozličných rekreačních a relaxačních zón, kaváren, obchodů.

MuseumsQuartier Wien není jen největší umělecký a kulturní komplex na světě, je také jakousi pomyslnou oázou kultury a rekreace v samotném centru města. Veřejný prostor obklopují muzea, dočasné venkovní instalace a umělecké intervence, prostory pro pořádání jednorázových eventů

samotný "urban living space".

Samotné spektrum aktivit ve veřejném prostoru MuseumsQuartier je více než obsáhlé - od venkovních autorských čtení, po realizaci filmových festivalů, tanečních performancí, přes výstavy, sochařské projekty atd.

Statut kultovního mobiliáře pak získaly dnes již notoricky známé lavičky od architektů PPAG Anny Popelky a George Poduschky z roku 2003, které proměnily nádvoří MuseumsQuartier v jedno z nejoblíbenějších míst pro trávení volného času ve Vídni během jarních a letních dní. Zajímavostí mobiliáře je, že každou sezónu proměňuje svou barvu - v roce 2002 byla emblematickou barvou bílá, v roce 2002 "swimming pool blue", v roce 2004 "pale pink", v roce 2005 "pistachio green", v roce 2006 "blissful red", v roce 2007 "crème beige", v roce 2008 "almostaustria violet", v roce 2009 "lemon yellow", v roce 2010 pak například "candy shop pink". V roce 2010 se Enzi lavičky mírně proměnily - jsou robustnější a odolnější vůči zničení, rovněž je možné vyměňovat jen jejich separátní části.

V roce 2005 získalo nádvoří MuseumsQuartier za tento mobiliář ocenění Adolf Loos Prize za Design v nově zavedené kategorii prostorového designu. V roce 2007 byl mobiliář nominován na Design Prize of the Federal Republic of Germany.

- **Základní charakteristika projektu:**
 - **původní charakter prostoru:** Nádvoří kulturních institucí v centru Vídně.
 - **nový záměr prostoru:** Vytvoření důstojného veřejného prostoru v bezprostředním okolí kulturního komplexu, ve kterém vás čeká umělecký a kulturní zážitek, stejně jako si místo můžete přijít užít jen tak, na posezení s přáteli či rodinou. Samotné nádvoří se prezentuje jako "oáza pro rekreaci v samotném srdci Vídně".
 - **majetkoprávní vztahy:** Vlastníkem veřejného prostoru je Rakousko. MuseumsQuartier Developing and Operation Company (MQ E+B) je zodpovědné za celý prostor (včetně údržby, marketingové koncepce celého prostoru, pořádání venkovních eventů) - není však zodpovědné za část programu, která spadá pod muzea a kulturní instituce, kavárny, ty fungují v plně autonomním modu.
 - **správa prostoru a smluvní vztahy s vlastníkem:** MuseumsQuartier Developing and Operation Company (MQ E+B) je soukromá společnost, která je vlastněná státem Rakousko (75%) a Městem Vídeň (25%). Speciální a dlouhodobý kontrakt, který je sepsán mezi MuseumsQuartier Developing and Operation Company (MQ E+B) a státem Rakousko nemůže respondent uvést.

- **Provozní charakteristika projektu:**
 - **provozní subjekt:** MuseumsQuartier Developing and Operation Company (MQ E+B) má na starost samotný veřejný prostor. S touto společností mají nadále různé kavárny a obchody smlouvy o pronájmu (případně, jsou-li kavárny umístěny přímo v některém z muzeí, mají bezprostřední smlouvu o pronájmu s daným muzeem).
 - **kavárna, je-li (dočasná/dlouhodobá, tržby a obrát kavárny, typologie a omezení sortimentu):** Nelze určit. Kavárny, které jsou zde provozovány, jsou brány jako autonomní subjekty, nemají tedy přímou odpovědnost ke konkrétnímu veřejnému prostoru.

- **Dramaturgie prostoru:**
 - **spektrum aktivit:** Subjekt, který je zodpovědný za program na nádvoří je MQ E+B. Mezi vybrané programy patří např. MQ Summer Opening, který je každoročně pořádán v květnu a zahrnuje volné vstupné do všech kulturních institucí v jeden den, stejně jako speciální programy, které se odehrávají na samotném nádvoří. Na začátku dubna je zde pořádán například festival elektronické hudby nazvaný Electric Spring, na kterém se podílí jednak Kusnthele Wien, jednak město Vídeň.
 - **zimní varianta projektu:** Ano. Během zimy je zde připraven ledový pavilon s vizuálními efekty, DJs atd.

- **metoda výběru aktivit (kurátorství vs. open call):** MQ E+B je, jak již bylo řečeno, zodpovědné za kompletní program a veškeré aktivity, které se zde odehrávají ve veřejném prostoru. Program je tedy kurátorovaný MQ E+B ve spolupráci s MQ kulturními institucemi a jejich externími kurátory.
- **technické zázemí prostoru:** Základní vybavení, které je určeno k pronájmu pro komerční eventy, tiskové konference, stavby atd.
- **Scénografie prostoru:**
 - **typologie mobiliáře:** Zajímavosti u Enzi/Enzo laviček je tradiční velmi populární online volba nové barvy laviček pro daný rok. Každoročně se jí zúčastní cca 5500 uživatelů via Facebook. Vídeňský mobiliář lze rovněž zakoupit - např. již je využíván a koupen do Barcelony, Madridu, Moskvy, pro EXPO v Miláně atd.).
 - **údržba daného prostoru:** Má na starosti MQ E+B v rámci své běžné úklidové činnosti daného prostoru.

Webové stránky: <https://www.mqw.at/en/about/mq-courtyards/>,
www.mumok.at/en/architecture

Sociální sítě: www.facebook.com/MuseumsQuartierWien, www.instagram.com/mqwien

Pozn. rozhovor veden s: Irene Preißler, tiskovou mluvčí MuseumsQuartier E+B GesmbH.

2. 5. Paříž: Honor Café

Honor Café je pařížská alternativní venkovní kavárna zaměřená na multikulturní kuchyni, tradiční velké snídaně a brunche a kávu. Majitelé Daniel Warburton a Angelle Boucher se v létě 2014 setkali s Philem a Marií ze Studia Dessaut Bone a začali přemýšlet nad podobou nezávislé kavárny, které by byla umístěna přímo do veřejného prostoru, o jehož kvalitu a další rozvoj by se dále mohla starat.

Modulární kavárna je vytvořena z panelů, které se dají jednoduše přesunout, v případě potřeby změny umístění a stejně tak v případě potřeby změny využití prostoru v závislosti na ročním období. Zejména tato schopnost architektury dočasné kavárny, která je schopna se přizpůsobit zimní uzavřenější variantě a letní, otevřenější, může být skvělou inspirací pro další dočasné kavárny oživující náměstí, ulice, parky či jakékoliv jiné plochy.

Samotná dočasná kavárna je rozdělena na tři funkční zóny - prostor pro přípravu a servírování kávy, zadní prostor pro sezení, díky kterému ale návštěvníci vidí přímo samotnou přípravu kávy (tedy jakýsi průhled do kuchyně a zázemí baru) a tradiční prostor venkovního baru včetně potřebného mobiliáře.

Honor Café operuje se svým základním cílem poměrně klasicky v duchu manifestu dobře fungujícího veřejného prostoru "V Honor věříme, že se nám povede vytvořit domov daleko od domova, a to díky extrémně jednoduchému, ale funkčnímu a kreativnímu prostoru, který nabízíme našim návštěvníkům."

Přestože se Honor Café v uplynulých dvou letech zaměřil výhradně na provozování dočasné venkovní kavárny, příklad se zdá vhodný právě kvůli architektonické stavbě samotné venkovní kavárny - ta je totiž vytvořena tak, že dokáže zvládnout jak letní, tak zimní provoz, stejně tak

přemístění na jakékoliv jiné místo. Zejména s ohledem na absentující zimní varianty u projektu zaměřených na oživení veřejného prostoru, se tento pařížský příklad zdá jako velmi praktické řešení vhodné k další inspiraci.

Místo: 54 Rue Du Faubourg St Honoré, Paříž

Iniciátor a provozovatel: Daniel Warburton a Angelle Boucher

Architektonické studio: Studio Dessuant Bone

Stavební realizace: truhláři z Epi studio, Jona Menuiserie, Le Nouvel Atelier

Kavárna je otevřena od 9. 2. 2015.

- **Základní charakteristika projektu:**

- **původní charakter prostoru:** Kavárna se nachází v širším centru Paříže, resp. v luxusní módní části Paříže. Také proto se majitelé rozhodli pro designovou variantu prostoru.
- **nový záměr prostoru:** Primárním záměrem je v tomto případě perfektně zvládnutá venkovní kavárna s kvalitním jídlem a bezchybným servisem. Starost o veřejný prostor je mírně vedlejší, přesto však velmi důležitá. Právě proto byla kavárna vytvořena na míru jako modulární objekt, v příští sezóně se má podobným mobiliářem vybavit také širší okolí kavárny.
- **majetkoprávní vztahy:** Prostor je vlastněn soukromým majitelem okolních budov.
- **správa prostoru a smluvní vztahy s vlastníkem:** Honor Café má zatím pouze krátkodobý pronájem, protože v daném místě nebyl ve veřejném prostoru podobný projekt zatím nikdy realizován. Projekt byl zpuštěn v zimě 2015, po úspěšných dvou sezónách, bude jednáno o dlouhodobé smlouvě a výpůjčce

prostor. Zajímavostí je, že prostor musela mít kavárna pronajatý od soukromého majitele 2 roky před samotnou realizací a otevřením kavárny.

- **Provozní charakteristika projektu:**
 - **provozní subjekt:** Honor Café.
 - **způsob výběru provozního subjektu:** Honor Café oslovil soukromého majitele pozemku.
 - **kavárna, je-li (dočasná/dlouhodobá, tržby a obrat kavárny, typologie a omezení sortimentu):** Celý sortiment je k nalezení zde: <http://www.honor-cafe.com/our-food/>. Honor Café staví především na sezónních, čerstvých potravinách. Základem pro snídani je tradiční chia pudding nebo granola a domácí banánový chléb, emblematické jídlo pro Honor Café. Co se týče konkrétních čísel, dotazovaný je nechce uvádět. Sortiment je omezen na kávu, sendviče, jednoduché saláty. Tvrdý alkohol Honor Café neprodává.
 - **způsob dalšího financování (granty):** Ne.
 - **vstupní investice:** Konkrétní částku respondent neuvádí. Ze soukromých zdrojů byla pokryta celková investice na výstavbu modulárního baru, a nákup veškerého vybavení.
 - **otevírací doba:** Kavárna je zavřena o nedělích. Co se týče sousedských vztahů, ty byly dle provozovatelů umístěním dočasné kavárny spíše posíleny. Přesto se však okolí rozhodli dle svých slov dopřát klid a nechat v neděli zavřeno.
- **Dramaturgie prostoru:**
 - **spektrum aktivit:** V prvních dvou letech byla kavárna zaměřena výhradně na kavárenský provoz, příp. byly realizovány ochutnávky kávy, různé gastroworkshopy atd.
 - **zimní varianta projektu:** Ano. Díky stavbě kavárny, tvoří zimní variantu jakási střecha z bočních panelů, teplo je pak zajištěno klasickými plynovými stojacími hořáky. Kavárna má tak menší kapacitu, přesto funguje jako klasický kiosky, který je hodně na coffe-to-go využíván i v zimě.
 - **technické zázemí prostoru:** Ne.
- **Scénografie prostoru:**
 - **typologie mobiliáře:** Dřevěné stoly, židle a barové stoly.
 - **údržba daného prostoru:** Přirozeně, o prostor se stará samotná kavárna.

Webové stránky: <http://www.honor-cafe.com/>

Sociální síť: www.facebook.com/honorcafe/

Pozn. rozhovor veden s: Angelle Boucher, Honor Café.

2. 6. Budapešť: Erzsébet tér

Erzsébet tér je nejznámější náměstí v centrální části Budapešti. Park či náměstí, jak bychom obojím mohli Erzsébet tér nazvat, patří vůbec k nejoblíbenějším místům ve městě, zejména pro mladší lidi, studenty a návštěvníky města, kteří si jen tak rádi posedí nad povrchem zdejšího podzemního kulturního centra a jen tak si čtou nebo povídají s přáteli.

Kromě "španělských schodů" Budapešti, které se nalézají sotva pár kroků od legendárního klubu Akvárium, dokreslují skvěle fungující přirozený veřejný prostor venkovní výstavy, desingové projekty a konference, které zde pořádá Design Terminal. Třetím soukromým subjektem, který se na dotváření veřejného prostoru podílí je Fröccsterasz, kavárna a bar, logicky, velmi oblíbená především v letních měsících a sama sebe deklaruje jako "nic více než pivní teráska". Právě Fröccsterasz je stěžejním subjektem, který se často stará také o venkovní mobiliář, venkovní bar je situován hned na rok Deák Ferenc Tér a Erzsébet tér. Prostor je vnímán striktně jako veřejný, byť s přilehlými kavárnami a konvenuje s tím jeho základní politika - místo si zde předem rozhodně rezervovat nemůžete, musíte jednoduše přijít a najít si jej.

V roce 2016 zde například vznikla "fan zone" pro UEFA a statistiky uvádí cca 40 000 návštěvníků, kteří se zde během několika týdnů objevili.

Na veřejném prostoru nejznámějšího maďarského náměstí se tedy setkávají tři odlišné subjekty: Design Terminal zaměřený na současný design, módu, edukace a především kreativní průmysly, bar Fröccsterasz a kulturní klub Akvárium.

Místo: Erzsébet tér, Budapešť

Realizátoři: Fröccsterasz, Design Terminal, klub Akvárium

- **Základní charakteristika projektu:**

- **původní charakter prostoru:** Nejznámější a nejfrekventovanější náměstí Pešti, Nového města. Dříve se jednalo o dvě náměstí, Deák tér a Erzsébet tér, dnes se však již jedná o jednu jedinou zónu ve veřejném prostoru, částečně také podléhající komercializaci a gentrifikaci. Samotný Design Terminal, který je zde dotazován, byl vybudován z autobusové stanice z roku 1949, jedné z poslední signifikantních modernistických veřejných staveb. Budova si udržovala svou funkci až do roku 1990, poté zůstala opuštěná. Součástí Design Terminalu je dnes také restaurace a venkovní aktivity projektu.
- **nový záměr prostoru:** Design Terminal dnes funguje jako design centrum zaměřující se na výstavy a eventy, knihovna, kanceláře. Později začal fungovat také jako kreativní inkubátor, ještě o něco později pak jako nezávislá restaurace. Klub Akvárium je multikulturní centrum. Fröccsterasz pak venkovní bar.
- **majetkoprávní vztahy:** Vlastníkem pozemku je Město Budapešť a 5 obvod města Budapešť (centrální obvod).
- **správa prostoru a smluvní vztahy s vlastníkem:** Dlouhodobé pronájmy jednotlivým pronajímatelům.

- **Provozní charakteristika projektu:**

- **provozní subjekt:** 3 různé provozní subjekty.
- **kavárna, je-li (dočasná/dlouhodobá, tržby a obrat kavárny, typologie a omezení sortimentu):** Venkovní bar Fröccsterasz (především pivo, víno), restaurace v Design Terminalu.
- **způsob dalšího financování (granty):** Především samotné příjmy z prodeje. V rámci klubu Akvárium, prodej vstupenek, bar Fröccsterasz z prodeje zboží, Design Terminal disponuje také design shopem v přízemí. Učebny a galerie Design Terminalu jsou také často pronajímány pro soukromé účely.
- **otevírací doba:** Fröccsterasz, který zde funguje jako venkovní bar, a má tedy k našemu tématu veřejného prostoru nejbližší, bývá otevřen denně od 13:00 - 04:00 hodin.
- **vstupní investice:** Nelze určit. Jednotlivé investice tří různých provozovatelů, nicméně, investice Fröccsterasz jsou minimální, jedná se de facto o jednoduchý venkovní kavárenský mobiliář.

- **Dramaturgie prostoru:**

- **spektrum aktivit:** Venkovní bar Fröccsterasz, občas pořádané koncerty. Design Terminal pak pořádá výstavy, krátkodobé i dlouhodobé, prezentace, konference, diskuze, workshopy, edukace. Klub Akvárium spíše jen vnitřní akce, koncerty, divadelní představení.
- **zimní varianta projektu:** Všechna místa jsou realizována v celoročním provozu. Design Terminal připravuje např. vánoční trhy.
- **metoda výběru aktivit (kurátorství vs. open call):** Vlastní dramaturgie.
- **technické zázemí prostoru:** Např. Design Terminal a klub Akvárium jsou plně technicky vybaveni pro pořádání jakýchkoliv kulturních akcí.

- **Scénografie prostoru:**
 - **typologie mobiliáře:** Např. Design Terminal využívá mobiliář výhradně od mladých maďarských designérů.
 - **údržba daného prostoru:** V bezprostředním okolí především Fröccsterasz, dále pak městský obvod číslo 5, který je vlastníkem pozemku.

Média: <http://holeinthedonut.com/2013/09/17/photo-elizabeth-erzsebet-square-budapest-hungary/>

Webové stránky: <http://www.designterminal.hu/>, <http://akvariumklub.hu/>

Sociální síť: www.facebook.com/designterminal/, www.facebook.com/froccsterasz, www.facebook.com/akvariumklub

Pozn. rozhovor veden s: Samu Szemerey, Design Terminal.

2. 7. Bratislava: BA_LIK

Multifunkční letní pavilon pro kulturu BA_LIK je projektem architektů Matúše Valla, Olivera Sadovského, Branislava Husárika a Petera Janečka z roku 2009. BA_LIK byl vytvořen jako modul do veřejného prostoru Bratislavy, dimenzovaný na celkovou rozlohu 35 m². BA_LIK měl doplnit chybějící infrastrukturu adaptabilního mobiliáře v samotném historickém centru Bratislavy a přirozeně, s ohledem na další činnost, architektů Valla a Sadovského si pohrával s myšlenkou, jak mohou lidé pomocí jednoduchého zásahu proměnit identitu daného místo v živý a využívaný veřejný prostor.

Projekt navázal na tehdejší (i dnešní) zájmy Matúše Valla a Olivera Sadovského z projektu Městské zásahy pro Bratislavu - tedy vytvoření jakýchsi jednoduchých architektonických návrhů, jakými se dá město a konkrétní místa v něm proměnit.

Polohovatelný pavilon tvořila skrytá dřevěná rámová konstrukce, která byla z vnější strany obalená deskami Trespa, vnitřní pak dřevoštěpkovými deskami. Podlaha byla pokryta vrstvou PVC, na stěnách se nacházely transparentní panely pro umístění plošných exponátů. Celkově byl pavilon tvořen pěti polohovatelnými částmi, které stály na rektifikovatelných stojnách. Mobilita objektu pak byla zajištěna skrytými kolečky. Jakousi vadou na funkčnosti pavilonu mohla být nebezpečnost a absence osvětlení.

Flexibilita a mobilnost byla tak základní charakteristikou pavilonu.

Během letní sezóny byl pavilon BA_LIK využit na řadu kulturních akcí - od divadelních představení, po koncerty a výstavu fotografií.

Projekt byl realizován v létě 2009.

Místo: Františkánské námestie, Bratislava

Iniciátor a realizátor: VALLO SADOVSKY ARCHITECTS

Investor: Město Bratislava a Městské zásahy

Spolupráce: Martin Lepej

- **Základní charakteristika projektu:**
 - **původní charakter prostoru:** Historické centrum města a mobilní pódium.
 - **nový záměr prostoru:** Vytvoření moderního městského mobiliáře, který může ve své otevřené/i/uzavřené variantě sloužit jako zázemí pro pořádání kulturních a jakýchkoliv jiných akcí. Základní záměrem bylo oživit a vrátit obyvatelům města úplné centrum historického jádra, které vždy na léto "ovládli" pouze jednodenní turisté a stánky se suvenýry. Pavilon byl rovněž součástí probíhajícího výzkumu zaměřeného na podoby, jakými mohou lidé sami ovlivňovat a měnit městský prostor interakcí s drobnou architekturou a mobiliářem.
 - **majetkoprávní vztahy:** Město Bratislava je majitelem místa.
 - **správa prostoru a smluvní vztahy s vlastníkem:** Výpůjčka od města.
- **Provozní charakteristika projektu:**
 - **provozní subjekt:** Během prvního léta byla provozním subjektem nezisková organizace My Sme Mesto, během druhého léta městská část Staré Mesto.
 - **způsob výběru provozního subjektu:** Architektonické studio si vybralo místo, jedná se o klasický bottom up projekt.
 - **kavárna, je-li (dočasná/dlouhodobá, tržby a obrat kavárny, typologie a omezení sortimentu):** Kavárna nebyla součástí projektu.
 - **způsob dalšího financování (granty):** Sponzorské dary, město Bratislava.
 - **vstupní investice:** Dvě třetiny vstupních nákladů byly pokryty díky sponzorům projektu (ESET, Microsoft, AVON, ORANGE), jednu třetinu nákladů financovalo samo město Bratislava.

- **Dramaturgie prostoru:**
 - **spektrum aktivit:** Mezi aktivity patřilo např. pouliční divadlo, hudební koncert, výstavy, přednášky.
 - **zimní varianta projektu:** Vzhledem k použitým materiálům nebylo možné BA_LIK v zimě využívat.
 - **metoda výběru aktivit (kurátorství vs. open call):** Důsledně kurátorský výběr.
 - **technické zázemí prostoru:** Ne.
- **Scénografie prostoru:**
 - **typologie mobiliáře:** Rozkládací pódium složené z oněch 5 částí, které se daly dle potřeby programu variovat do uzavřeného či otevřenějšího prostoru. Celkově pak lze za mobiliář považovat celý mobilní pavilon.
 - **údržba daného prostoru:** Během léta se o pavilon staralo občanské sdružení My Sme Mesto, které rovněž po dobu letní sezóny zajišťovalo kompletně program a funkční náplň pavilonu, a taktéž měnilo jeho formu dle potřeby do různých podob. My Sme Mesto se taktéž staralo o úklid.

Jedná se tak tedy o spolupráci neziskové organizace, architektonického studia a města, coby částečného investora projektu.

Média a další odkazy: <http://www.archiweb.cz/buildings.php?type=arch&action=show&id=2959>,
http://www.archdaily.com/34207/ba_lik-vallo-sadovsky-architects,
https://www.dezeen.com/2009/08/31/ba_lik-by-vallo-sadovsky-architects/

Webové stránky: <http://www.vallosadovsky.sk/99-ba-lik>, <http://www.mysmemesto.sk/balik/>

Rozhovor veden s: Matúš Vallo a Mateja Vonkomerová, VALLO SADOVSKY ARCHITECTS.

2. 8. Kopřivnice: Sdíčko

Sdíčko, nebo-li kontejnery plné designu, značek a zábavy, je projektem z roku 2015 Štěpánky Vontrobové.

Sdíčko nabídlo alternativní možnost využití hlavního náměstí v Kopřivnici v období před jeho potenciální revitalizací. Kopřivnické centrum tak bylo dočasně oživeno dvěma designovými city moduly. Expoziční kontejnery nabídly prostor pro pop up shop, galerie, tvůrčí dílny, dočasné kanceláře, ale i pódium pro pořádání menších akcí.

Sdíčko může být vhodnou **inspirací především s ohledem na možnou specifickou alternativu k pořádání vánočních (a de facto jakýchkoliv jiných) tradičních trhů na náměstí.**

Zatímco kopřivnické Sdíčko nedisponovalo stálou kavárnou, ostravské Sdíčko, v roce 2016, mělo vždy jeden kontejner určen výhradně pro kavárnu - provozovatelem bylo CO KAFE či AlterNativa Café.

Stěžejním charakterem projektu byly samotné lokální příběhy, zapojení místních prodejců a lokálních aktérů. „Chceme totiž dát prostor lokálním a českým aktivitám, značkám, designerům, umělcům. Zároveň se snažíme vnést více života do centra města, které je jen průchozí zónou. Zkrátka si myslíme, že i v malém městě se mohou dít velké věci,“ komentovali projekt organizátoři. Během měsíce se v centru města vystřídaly více jak tři desítky vystavovatelů. Většina z nich se prezentovala jeden nebo dva dny, někteří se však do centra vraceli opakovaně. Kolemjdoucí se tak mohli postupně seznamovat s nabídkou pop up shopu, vyzkoušet si zapůjčené koloběžky, ochutnat kávu nebo se zapojit do některého z workshopů. Sdílečko bylo napojeno také na další lokální neziskové organizace, stejně tak např. na místní ZUŠ Zdeňka Buriana, která si v jednom z kontejnerů realizovala výstavu.

Kontejnery, mimochodem stejné jaké se daly najít v Miláně v rámci českého pavilonu na Expo 2015, věnovala projektu dílna Koma Modular.

Doba realizace projektu v Kopřivnici byla od 24. července do 24. srpna 2015.

V roce 2016 se pomyslně adaptovalo do Ostravy, kde jeho náplň připravila Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava v přímé spolupráci s městským obvodem Ostrava-Poruba.

Místo: centrum Kopřivnice

Iniciátor a autor projektu: Štěpánka Vontrovová

- **Základní charakteristika projektu:**
 - **původní charakter prostoru:** Pěší zóna v centru průmyslového města. Je nutné dodat, že Kopřivnice nemá hlavní historické náměstí v klasickém slova smyslu. Jednalo se však o místo, kudy denně prochází obrovské množství lidí bez jakékoliv nutnosti a motivace se zde zastavit (absence kaváren, obchodů, lákavých výloh).
 - **nový záměr prostoru:** Vytvoření pop up expozice a pop up obchodu s dílem prezentovat české a netradiční lokální výrobce, designéry, umělce i služby a dále pak s cílem oživit prostor samotnými aktivitami a doprovodným programem.
 - **majetkoprávní vztahy:** Prostor patřil městu Kopřivnice.
 - **správa prostoru a smluvní vztahy s vlastníkem:** Zábor veřejného prostranství od města Kopřivnice na dobu konání akce, tedy jeden měsíc. Poplatek za užívání veřejného prostranství pro prodejní zařízení na jeden měsíc byl dán vyhláškou města a činil 3400 Kč, na základě schválení Radou města.
- **Provozní charakteristika projektu:**
 - **provozní subjekt:** Štěpánka Vontrovová.
 - **způsob výběru provozního subjektu:** Na začátku projektu stálo jednání se zástupci komise pro rozvoj města, návrh na realizaci projektu byl přednesen Radě města, dále pak stavebnímu úřadu (nutný byl souhlas s umístěním dočasné stavby), souhlas vedení majetku města, souhlas odboru rozvoje města, souhlas hlavního architekta, souhlas správce komunikací. Iniciátorem a realizátorem byl celou dobu soukromý subjekt, jednotlivec.

- **kavárna, je-li (dočasná/dlouhodobá, tržby a obrat kavárny, typologie a omezení sortimentu):** Ne.
 - **způsob dalšího financování (granty):** Ano, např. dotační program mikrogrant MAS Lašsko (2000 Kč) a podpora města Kopřivnice v rámci agendy Zdravé město (10 000 Kč). Dalším zdrojem byly účastnické poplatky jednotlivých prodejců a drobné sponzorské dary.
 - **vstupní investice:** 62 000 Kč. Z toho 20 000 Kč bylo pokryto sponzorským darem Bike Fun, 10 000 dotací od města Kopřivnice.
- **Dramaturgie prostoru:**
 - **spektrum aktivit:** Sdítko bylo především prostorem pro prezentaci jednotlivých prodejců. Mezi doprovodné programy pak patřily dětské dílny nebo dílčí kreativní workshopy.
 - **zimní varianta projektu:** Ano, zimní varianta byla následně zvažována. Jen tento konkrétní modul by bylo potřeba jinak vybavit, nicméně zimní varianta je přípustná a organizátoři o ní stále uvažují.
 - **metoda výběru aktivit (kurátorství vs. open call):** Na začátku projektu byl open call, i ten ale podléhal kurátorskému výběru.
 - **technické zázemí prostoru:** Elektřina byla např. dodávána z fotovoltaické elektrárny sponzora (Martin Kolačík), zajištění bylo realizováno bezpečnostními kamerami, uvnitř samotného modulu byla zajištěna elektřina, osvětlení, wifi. Voda k dispozici nebyla, řešeno bylo pouze barelem či fontánou na pitnou vodu.
 - **Scénografie prostoru:**
 - **typologie mobiliáře:** Výhradně jen umístění daného kontejnerového modulu. K dalšímu mobiliáři patřili sedací vlaky, podsedačky na obrubníky pro kolemjdoucí atd.
 - **údržba daného prostoru:** Organizátor.

Média: <http://www.koprivnice.cz/index.php?id=koprivnicke-noviny-koprivnice&tema=sdilko-ozivilo-stred-koprivnice-autorka-jej-chce-privest-znovu&clanek=19688>,
<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1567109-centrum-mesta-v-kontejneru-koprivnicke-sdilko-ozivuje-co-se-da>

Webové stránky: <http://www.sdilko.cz/>, <http://www.czechdesign.cz/kalendar-akci/sdilko-pop-up-expozice-v-koprivnici>, <http://www.sdilkoporuba.cz/>, <http://www.czechdesign.cz/kalendar-akci/sdilko-pop-up-expozice-v-koprivnici>

Sociální síť: www.facebook.com/sdilko/?ref=hl

Pozn. rozhovor veden s: Štěpánka Vontrobová, SDÍLKO.

2. 9. Ostrava: Písek v centru

Písečná pláž s lehátky a slunečníky, houpací síť, hřiště na plážový volejbal i fotbal, kavárna ve veřejném prostoru a místo pro pořádání koncertů a workshopů. Písek v centru je pilotním projektem obvodu Moravská Ostrava a Přívoz, realizovaný pod přímou záštitou starostky Petry Bernfeldové. Městský obvod připravil tento projekt prostřednictvím své příspěvkové organizace Centra kultury a vzdělávání (CKV) za podpory města Ostravy a Olympijského parku. Volejbalové a fotbalové hřiště pojmul 210 tun písku.

Jedinečná je opět velmi úzká spolupráce s městským obvodem a soukromým provozovatelem kavárny, CO KAFE. Kavárna se svým sortimentem zaměřila především na kávu, domácí limonády a míchané drinky.

Největší náměstí v samotném historickém centru Ostravy, Masarykovo náměstí, se během léta 2016 proměnilo, v dočasnou letní zónu. Po dobu dvanácti týdnů zde vznikla téměř exotická plocha pro letní trávení volného času s primárním zaměřením na sportovní a volnočasové využití.

Další součástí projektu byly také večerní koncerty, divadelní představení pod širým nebem či autorská čtení. Do prostoru byl rovněž umístěn dětský koutek s pískovištěm. Během srpna byl celý prostor předán k dispozici Olympijskému parku, který zde získal zázemí pro jedno ze tří ostravských stanovišť.

„Akci jsme vymysleli jak jinak, než pro oživení centra, o které tolik usilujeme. Již loni jsme chtěli v bermě řeky Ostravice vytvořit písčnou pláž a relaxačně sportovní zónu na celé léto. Z důvodu protipovodňové ochrany nám byla povolena pouze jednodenní akce - Rozmarné slavnosti Ostravice. Po jejím úspěšném prvním ročníku jsme se však nezbavili myšlenky „písku“ a proto vznikl nápad přenést jej na Masarykovo náměstí, do místa zimního kluziště,“ popisuje starostka obvodu Petra Bernfeldová.

Písek v centru byl poprvé otevřen 17. června 2016.

- **Základní charakteristika projektu:**
 - o **původní charakter prostoru:** Masarykovo náměstí, hlavní náměstí v centru Ostravy.

- **nový záměr prostoru:** Hlavní náměstí je podle samotných organizátorů projektu mnohdy považováno obyvateli Ostravy za poněkud mrtvé. Velké množství zdejších provozoven je o víkendu dokonce úplně zavřené, přesto přes náměstí prochází spousta lidí. Mimo letní sezónu probíhají na Masarykově náměstí základní akce obvodu - umístění vánočního stromu, vánoční trhy, velikonoční jarmark, atd. Přes léto bylo však místo spíše nevyužité, rozpálené a nehostinné. K náměstí náleží přirozeně také travnatá plocha, s chodníčky, proluka, která je využívána pouze v zimě, kdy na ní stojí kluziště pro veřejnost. Organizátoři tak chtěli oživit místo také v letních měsících a nabídnout pro centrum města něco zcela netypického - sportovně-relaxační zónu.
 - **majetkoprávní vztahy:** Vlastníkem území je město Ostrava, část území však vlastní soukromé osoby.
 - **správa prostoru a smluvní vztahy s vlastníkem:** Více provozovatelů. CO KAFE, čili kavárna, která byla v daném místě k dispozici, platila nájem za prostory určené k prodeji, Centrum kultury a vzdělávání (které bylo spolu s obvodem realizátorem projektu) platilo CO KAFE za správu hřiště.
- **Provozní charakteristika projektu:**
 - **provozní subjekt:** CO KAFE.
 - **způsob výběru provozního subjektu:** Kavárna byla vybrána městským obvodem a CKV, kteří byli iniciátoři projektu. Daná kavárna byla jako jedna z mála ochotna v krátkém čase realizovat takovýto projekt (pozn. respondent uvádí, že "A přidanou hodnotou byla skutečnost, že majitel kavárny závodně hraje volejbal.")
 - **kavárna, je-li (dočasná/dlouhodobá, tržby a obrat kavárny, typologie a omezení sortimentu):** Kromě provozu kavárny měla kavárna na starost také prostory hřiště a rovněž správu rezervačního systému pronájmu hřiště pro veřejnost. Tržby kavárny byly cca 10 000 Kč / den. Mezi základní sortiment kavárny patřila káva a kávové nápoje, alkoholické nízkoprocentní drinky, pivo, domácí limonády, panniny, koláče a dorty.
 - **způsob dalšího financování (granty):** Sponzorské dary v podobě darování například sportovního vybavení.
 - **vstupní investice:** Samotných 210 tun písku bylo darováno sponzorsky. Dále pak vznikly vstupní náklady na vybavení kavárny (tj. nábytek, vaky, palmy, květiny, květináče, houpací sítě, dětský nábytek, tzn. bez vybavení gastronomického jako lednice atd.), cca 60 000 Kč.
 - **Dramaturgie prostoru:**
 - **spektrum aktivit:** Aktivity byly zaměřeny především na sportovní a kulturní činnost. V červnu byly dopoledne realizovány také turnaje pro školy. O prázdninách pak především volejbal, fotbal, badminton, pétanque pro veřejnost. Prázdninové večery pak patřily divadelním představením, víkendovému grilování atd. Součástí programu byla také pravidelná jóga na trávě, v písku, cross fit workout atd.
 - **zimní varianta projektu:** Zimní variantou je zmíněné kluziště. Během jara by měla opět probíhat příprava prostoru. Vzhledem k deštivým podzimním dnům se dle organizátorů bohužel neosvědčila varianta prodloužení letní sezóny.
 - **metoda výběru aktivit (kurátorství vs. open call):** Prostor byl otevřen všem možným aktivitám.
 - **technické zázemí prostoru:** Elektřina a zásuvky k dispozici. Jinak ne.
 - **otevírací doba:** 09:00 - 22:00 hodin, dle počasí.

- **vstupné:** Program probíhal zdarma, stejně tak vypůjčení kurtu.
- **Scénografie prostoru:**
 - **typologie mobiliáře:** Kavárna sama obsahovala cca 6 až 7 stolů, dále výdejní pult, přípravný pult, posezení na ratanových sedadlech, sedací vaky a dvě samostatné houpací sítě, jeden dětský koutek a židle, knihovna s knihami a společenskými hrami.
 - **údržba daného prostoru:** Údržba byla nutná každodenní a vzhledem k charakteru prostoru byla dle organizátorů extrémně náročná.

Sociální síť: www.facebook.com/pisekvcentru/

Média: [http://www.rozhlas.cz/ostrava/aktualne/_zprava/v-centru-ostravy-se-otevre-velka-odpocinkova-zona-s-pisecnou-plazi--1624452,](http://www.rozhlas.cz/ostrava/aktualne/_zprava/v-centru-ostravy-se-otevre-velka-odpocinkova-zona-s-pisecnou-plazi--1624452)
http://moravskoslezsky.denik.cz/zpravy_region/masarykovo-namesti-se-promeni-v-pisecnou-plaz-uz-v-patek-20160614.html

Pozn. rozhovor byl veden s: Adina Šimičková Bálková, manažerka projektu Písek v centru.

2. 10. Praha: Šesták

Zóna ve veřejném prostoru vybudována ve spolupráci MČ Praha 6 a soukromého investora Bageterie Boulevard. Správa prostoru svěřena do rukou soukromého provozovatele, který je zároveň garantem programu a obsahové náplně prostoru, stejně tak jako péče o prostor a zajištění kavárenského provozu.

Šesták vznikl unikátní přímou spolupráci veřejné správy, soukromého investora architektonické stavby (místní Restaurace Kulaťák a místní Bageterie Boulevard) ve slepém rameni Dejvické ulice. Původním charakterem bylo místo parkoviště, již dříve však bylo využíváno pro vánoční a jiné trhy.

Šesták byl poprvé otevřen 11. května 2016. Až do konce října a počátku listopadu fungoval ve svém tzv. letním modelu - tzn. plné programové schéma, které nabízelo např. pravidelné letní kino ve spolupráci s různými filmovými festivaly, otevřené taneční hodiny tanga, swingu atd., DJské odpoledne, koncerty, koncerty u piana a především kavárnu s více než 100 místy.

Šesták je svých charakterem primárně veřejný prostor. Přestože jej má od MČ Praha 6 (která má daný prostor ve správě od TSK) soukromý provozovatel Café V lese s.r.o. - Šesták se striktně držel neomezení prostoru např. při konzumaci vlastních nápojů, vlastního jídla atd.

Architektonicky se jedná o dřevěnou palubu 25 x 25 m², která tvoří zázemí pro pořádání akcí, pikniky, zastavení se, kavárnu, ale stejně tak nabízí veřejné šachové stolky, veřejné piano, pingpongový stůl, venkovní knihovničku, houpací sítě, lehátka, sportovní a volnočasové vybavení jako badminton, pétanque atd.

Co se týče omezení hluku, jelikož se tento veřejný prostor nachází v obytné zóně MČ Praha 6, cílil Šesták svou kulturní produkci zejména na časové schéma brzkého večera a akustické či menší koncerty. Jednou z možných variant, jak se vypořádat s podmínkou nezahlcování prostorou, v jehož bezprostředním okolí lidé bydlí, byly také silent disco filmové produkce a silent disco DJ párty.

Prostor byl otevřen během pilotní letní sezóny od 11. 5. 2016 do začátku listopadu 2016. V druhé sezóně by měl být otevřen od března/dubna 2017.

Místo: Vítězné náměstí 1, Praha 6

Iniciátor projektu: MČ Praha 6

Architekt projektu: Miroslav Krátký

Správce projektu: Café V lese s.r.o.

Garant programu: Café V lese s.r.o., Piána na ulici, z.s.

- **Základní charakteristika projektu:**
 - **původní charakter prostoru:** Parkoviště dané MČ, max. do 20 míst. Zajímavostí palubní plochy je její tektonika "mírně z kopce".
 - **nový záměr prostoru:** Vytvoření živého veřejného prostoru, příprava zóny ve veřejném prostoru pro trávení volného času, vytvoření zázemí pro kavárnu ve foodtracku během první sezóny, během druhé sezóny pak dostavění pevného zázemí pro venkovní kavárnu (menší modulární objekt na úpatí oné dřevěné paluby).
 - **majetkoprávní vztahy:** Prostor má od TSK ve správě MČ Praha 6. Na základě smlouvy o pronájmu má pak ve správě od MČ Praha 6 tento prostor na starosti Café V lese s.r.o., které je zároveň spolu se spolkem Piána na ulici garantem programu pro daný prostor.
 - **správa prostoru a smluvní vztahy s vlastníkem:** Krátkodobá smlouva na pilotní část období realizace projektu (11. 5. - 24. 11. 2016), dále pak možné prodloužení smlouvy dle vyhodnocení úspěšnosti projektu.
- **Provozní charakteristika projektu:**
 - **provozní subjekt:** Café V lese s.r.o. (tzn. také provozovatel Café V lese ve Vršovicích, resp. projekt spojen s kavárníkem Ondřejem Kobzou).
 - **způsob výběru provozního subjektu:** Pilotní zkušební projekt, ke kterému bylo Café V lese přizváno právě díky svým dlouholetým zkušenostem s ožiováním veřejného prostoru a zároveň provozováním kaváren, např. i venkovních (Bajkazyl atd.).
 - **kavárna, je-li (dočasná/dlouhodobá, tržby a obrat kavárny, typologie a omezení sortimentu):** Denní letní tržby probíhala v rozhraní 5 - 10 000 Kč denně.

- **způsob dalšího financování (granty):** Ano, na prostor byly získány a žádány granty MHMP, oblast alternativní hudba, MKČR, oblast alternativní hudba. Pro rok 2017 pak opět žádány granty MHMP, oblast alternativní hudba, MKČR, oblast alternativní hudba, dále pak grant pro kulturní aktivity na MČ Praha 6.
 - **otevírací doba:** Samotná kavárna byla otevřená v hodinách 09:00 - 22:00 hod. Prostor byl však přístupný 24 hodin denně.
 - **vstupní investice:** Cca 300 000 Kč. Jedná se především o nákup kompletního mobiliáře, volnočasového vybavení, zajištění dočasné kavárny ve foodtracku atd. Poměrně vysoké byly také běžné provozní náklady během několika pár prvních měsíců - místo nedisponuje vlastním zdrojem elektřiny a vody, tzn. výdaje jako přechody na kabely, dodávky vody, při větší kulturní produkci nutnost zajištění agregátu atd. podobně spojené s těmito pop up místy. Dalšími náklady bylo také pokrytí programu, vč. potřebného personálu (produkce, výkonná produkce, dramaturgie), cca 50 - 60 000 Kč měsíčně.
- **Dramaturgie prostoru:**
 - **spektrum aktivit:** Pravidelné programové schéma např. čítalo opakující se letní kino, úterý a středy, ve spolupráci s projekty jako Promítej i ty, filmovými festivaly, koncerty, koncerty u piana, taneční workshopy, bleší trhy, výtvarné dílny, menší divadelní taneční představení, zapojení místních obyvatel do programového schématu.
 - **zimní varianta projektu:** Pro rok 2016 nebyla realizována. Pro rok 2017 by již měla být realizována, postaveno by mělo být tzv. pevné zázemí pro kavárnu, jakýsi domeček, modulární jednoduchá architektura a krátkým předprostorem, do kterého by bylo možné např. umístit tepelné hříby. Zimní provoz by tak byl jakéhosi kioskového typu.
 - **metoda výběru aktivit (kurátorství vs. open call):** Prostor měl dvě produkční/koordinátorky programu, které se během celého léta staraly o program. Zároveň stejně tak vstřebával podněty těch, kteří se sami ozvali pro koncerty, pořádání dílny atd. Technické zajištění a propagační podpora šla však vždy ze strany projektu samotného.
 - **technické zázemí prostoru:** Minimální nutné pro zajištění kulturního programu ve veřejném prostoru, DJ pult, aktivní bedny, 2 mikrofony, kabeláž, promítací plátno, projektor atd.
 - **vstupné:** Veškerý program byl realizován zdarma pro návštěvníky.
 - **Scénografie prostoru:**
 - **typologie mobiliáře:** Částečně již vytvořený mobiliář od investora a realizátora úpravy prostoru - tedy boxy, které lemují samotnou dřevěnou podlahu, dále pak kavárenské židle, stoly, lehátka, houpací sítě, pingpongové stoly a další volnočasové aktivity.
 - **typologie intervencí do veřejného prostoru:** Několik akcí se odehrálo také za hranice samotných 25 x 25 m², využity byly dočasně plochy travnaté plochy v bezprostředním okolí prostoru.
 - **údržba daného prostoru:** Provozovatel, tedy Café V lese.

Média: <http://www.prazskypatriot.cz/na-viteznem-namesti-se-usidlil-sestak-laka-k-zevlovani-lelkovani-a-jinemu-relaxu/>, <http://pravapraha.cz/c/na-praze-6-vyrostl-zvlastni-verejny-prostor-rikaji-mu-sestak/>

Sociální síť: www.facebook.com/cafesestak/

3. Další náměty a tematické inspirace

Následující příklad již nejsou konzultovány s jejich realizátory a jako zdroj informací jsou pro ně využity pouze sekundární literatura, články či webové stránky a sociální sítě daných projektů. Přesto se však některé ve svých principech, typech mobiliáře atd. zdají vhodné pro naše potřeby.

3. 1. Linec, Kulturquartier, OK a venkovní bar Solaris

Venkovní kavárna a veřejný prostor v centru Lince, na nádvoří turisticky nejnavštěvovanějšího kulturního centra OK. Venkovní kontejnerový bar Solaris přistupuje k místu jako pomyslný "správce veřejného prostoru". V bezprostředním okolí dlouhodobé pop up kavárny najdete lehátka a další odpočinkový mobiliář. **Webové stránky:** <http://www.solarisbar.at/>.

3. 2. Londýn, Bell Square Pavilion

Realizace známého ne/architektonického studia Assemble (držitel Turnerovy ceny atd.) Náměstí Bell Square Pavillion je nově otevřený veřejný prostor pro eventy a performativní umění v centru Hounslow v Londýně. Bell Square Pavillion je uměle vytvořená dvorana, včetně technického zázemí pro pořádání akcí. Spolupráce je realizována s produkční společností Watermans. Stejně tak je součástí projektu elevace a další místa pro usazení potenciálních návštěvníků. Projekt začal v roce 2014 jako dočasné řešení hledání nové funkce náměstí, které bylo do této podoby rekonstruováno v roce 2016. **Webové stránky:** http://assemblestudio.co.uk/?page_id=1135.

3. 3. Kodaň, Superkilen

Realizace ateliéru Superflex. Kompletní znovuvyužití a revitalizace jedné dánské čtvrti. Rozdělení celkového prostoru do kategorie Black Market, Green Park a Red Square. Inspirací může být především pro využívání konkrétních zón pro konkrétní typologii aktivit. Superkilen, označovaný za urban park, se nachází v progresivní čtvrti Nørrebro. Jedná se o přeplněné místo, zejména v časech festivalu Distortion. Inspirativní může být především fungování Red Square, coby části s kavárnami a např. na fungování lokality v průběhu gigantického festivalu Distortion. **Webové stránky:** <http://www.superflex.net/information/>.

3. 4. Porto, Base

Kavárna, která má ve správě dlouhodobým zábořem získanou část parku u hlavního náměstí v Portu. Lehátka. Veřejný prostor. Zároveň je součástí projektu zajištění starosti o mobiliář pro okolí. **Webové stránky:** <http://baseporto.com/>, www.facebook.com/baseporto/

3. 5. Lisabon, Kiosky

Využití bývalých novinových kiosků a starost o veřejný prostor před nimi. Autorkou projektu je Catarina Portas, portugalská novinářka a nyní nezávislá podnikatelka, která mimo jiné stojí také za projektem A Vida Portuguesa (série lokálních prodejem zaměřená na alternativní formu turismu a propagačních předmětů). **Webové stránky:** <http://www.avidaportuguesa.com/>

3. 6. Cordoba, revitalizace náměstí

Revitalizace náměstí ve španělské Cordobě z roku 2010, kterou měla na starosti dvojice architektů Fernando G. Pino, Manuel G. de Paredes. Zajímavé a inspirativní může být především celkové využití plochy a světelné prvky, příp. práce s celostním prostorem, ve kterém absentuje zeleň, a stinná místa jsou tak uměle dotvořena oněmi "slunečníky". **Webové stránky:** <http://100architects.com/endorsed/centro-abierto-de-actividades-ciudadanas-caac-cordoba/>, <http://www.archdaily.com/76944/caac-paredes-pino>.

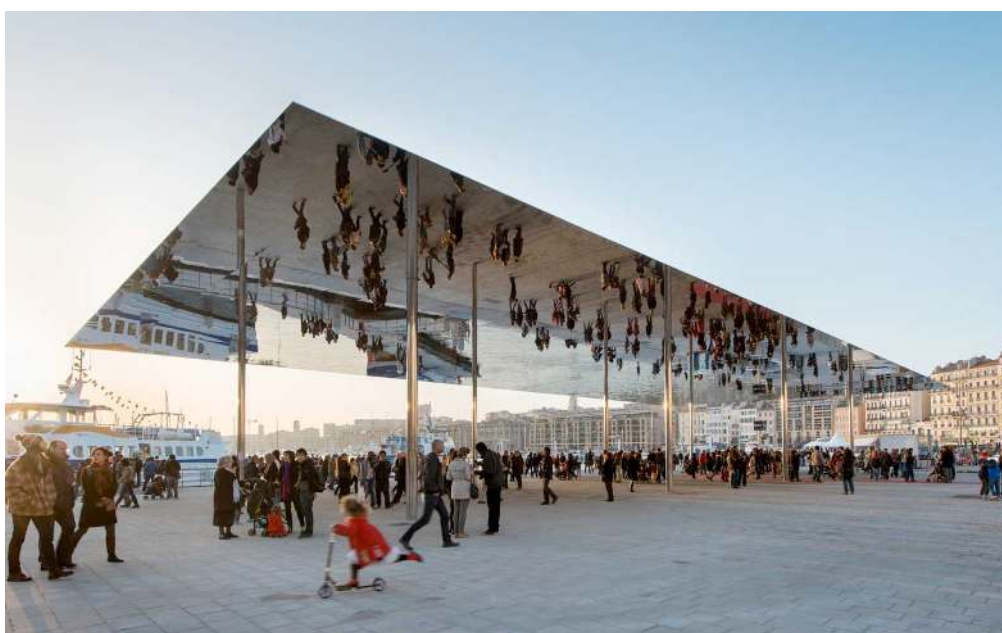
3. 7. Santiago de Chile, zóna pro urban interaction

Úprava náměstí vedle stanice metra Bellas Artes v Santiagu de Chile. Revitalizace proběhla jako součást projektu 100architects. Důmyslné je především segmentace pohybových a pobytových zón či samotné označení území jako místa pro "urban interaction" **Webové stránky:** <http://popupcity.net/huellas-artes-funking-up-one-santiago-plaza/>

3. 8. Marsailles, Vieux Port Pavilion

Revitalizace nábřeží a přístaviště Marseille's Vieux Port pomocí gigantické umělecké instalace, která proběhla v rámci Evropského hlavního města kultury 2013. **Webové stránky:** <http://www.fosterandpartners.com/projects/marseille-vieux-port/>

3. 9. Amsterdam, okolí Rijksmusea

Zajímavá spolupráce veřejné instituce (Rijksmuseum) a soukromého investora - JCDecaux, které se podílelo na vytvoření mobiliáře pro veřejný prostor (umístění 1000 lehátek v hlavním amsterdamském parku). Projekt počítá také se zimní variantou městského kluziště (<http://www.iceamsterdam.nl/en>). **Webové stránky:** <https://www.rijksmuseum.nl/nl/nu-in-het-museum/nieuws/rijksmuseum-en-jcdecaux-gaan-samenwerken>, <http://www.designdesires.org/blog/its-time-to-redesign-the-private-parts-in-public-space-en/>

3. 10. Bratislava, komunitní zahrada na terase budovy Slovenského rozhlasu

Projekt městské komunitní zahrady od neziskové organizace Jedlé mesto u budovy Slovenského rozhlasu. Dotvoření kdysi opuštěného místo jako živého komunitního místa. **Webové stránky:** <http://spravy.pravda.sk/regiony/clanok/330094-pusta-terasa-pod-rozhlasovou-pyramidou-sa-meni-na-zahradu/>

3. 11. Bratislava, letní pavilon Slovenské národní galerie

Letní pavilon SNG byl nově vytvořeným veřejným prostorem v letech 2012 - 2013. Součástí projektu byly lehátka, pobytová i aktivní zóna (venkovní šachy, dočasný venkovní bar, houpací síť, pingpongové stoly). Autoři projektu: Martin Jančok / Plural, Aleš Šedivec / Totalstudio. Celková investice nepřesáhla 15 000 euro. **Webové stránky:** <http://www.sng.sk/sk/o-galerii/letny-pavilon>, <https://stavbaweb.dumabyt.cz/plural-a-totalstudio-letny-pavilon-sng-8425/clanek.html>.

3. 12. Melbourne, Urban Coffee Farm a Brew Bar

Dočasná kavárna a bar vytvořená pro australský Food and Wine Festival. Realizace od ateliéru Hassel. **Webové stránky:** <http://www.archdaily.com/339637/urban-coffee-farm-and-brew-bar-hassel>.

3. 13. Vídeň, The Flederhaus

Dočasná stavba v parku od architektů Heri a Salli. Realizace z roku 2010. Architekti vytvořili v rámci areálu parku THE FLEDERHAUS, takzvaný kompletně otevřený dům, ve kterém mohli návštěvníci najít pomyslný nový domov ve veřejném prostoru (vč. prostoru pro samotu, čtení, knihovnu). **Webové stránky:** <http://www.archdaily.com/148401/flederhaus-heri-salli>.

3. 14. Lublaň, Odprta kuhna

Open street food market v Lublani. **Webové stránky:** <http://www.odprtakuhna.si>.

3. 15. New York, The Uni Project

Reading room ve veřejném prostoru na náměstích v New Yorku. Projekt dvou city makerů, kteří se dlouhodobě věnují veřejnému prostoru v Bostonu a New Yorku. Mezi jejich zásadní téma patří edukace a neformální vzdělávání dětí ve vztahu k veřejnému prostoru, stejně tak fascinace temporální architekturou. **Webové stránky:** <http://www.theuniproject.org/>.

3. 16. Jesolo, Piazza Mazzini

Realizace společnosti Metalco v italském Jesolu na Piazza Mazzini zaměřená na dominantní světelný prvek oživující náměstí. **Webové stránky:** <http://metalco.it/progetti/piazza-mazzini/?lang=en>, <http://displayarchitecture.tumblr.com/post/127552618544/fabriciomora-piazza-mazzini-jesolo-italy>, <http://www.contemporist.com/2015/06/22/a-large-bench-serves-as-a-gathering-place-in-this-town-square/>.

3. 17. Londýn, Monument Cafe

Dočasná kavárna v Greenwichi z roku 2012. **Webové stránky:** https://www.facebook.com/MVMNTCafe/?__mref=message.

3. 18. Budapešť, Sirály Promenade

Vytvoření veřejného prostoru před maďarským kulturním centrem MOM - Kulturális Központ realizováno ve spolupráci se soukromým investorem Apperol. Autorem návrhu mobiliáře a celkové proměny je maďarský architekt Károly Dávid. **Webové stránky:** <http://momkult.hu/go>, <http://welovebudapest.com/cafes.and.restaurants.1/a.hidden.promenade.comes.alive.in.buda>.

3. 19. Manchester, Grindsmith

Dočasná kavárna Grindsmith na manchesterském Greengate Square, která si vzala na starosti správu celého náměstí jako veřejného prostoru (starost o mobiliář, program na náměstí atd.) **Webové stránky:** <http://www.manchestereveningnews.co.uk/whats-on/food-drink-news/indie-coffee-shop-grindsmith-open-10777198>.

3. 20. Paříž, Plac de la Republica

Veřejné prostranství před kavárnou Fluctuat. Spolupráce architektonického studia VK - Trévelo & Viger-Kohler a kavárny Fluctuat. **Webové stránky:** <http://fluctuat-cafe.paris/>, <http://www.archdaily.com/472754/monde-and-medias-tvk-architectes>

4. Závěr

Uvedených deset příkladů, které jsou doplněny také krátkými systematizovanými rozhovory s konkrétními aktéry z daných projektů, a následujících 20 příkladů, které tematicky mohou posloužit jako dílčí inspirace pro Malostranské náměstí, nabízí spektrum možností využití daného mobiliáře (lavičky, lehátka, speciální modulární bar, složitelný bar, transportovatelný bar, pohyblivý bar), dále pak různé typy vlastnictví (stát, město, soukromý pozemek), různé typy aktivit (kulturní centrum, kavárna) a různé typy provozu (dočasná kavárna, dočasná architektura, trvalá kavárna). Jako ekonomicky nejvýhodnější se např. ukazuje model, kdy město/stát/obvod, který je vlastníkem prostoru, prostor dále uvolňuje do správy konkrétnímu provoznímu subjektu (př. Gdaňsk, př. Ostrava). Jednoznačně nejužitečnější co se týče údržby prostoru je možnost převést tuto povinnost na správce prostoru (tedy bez ohledu na to, že prostor legislativně podléhá danému odboru), případně realizovat např. úklidové práce ve vzájemné součinnosti - viz př. 5. obvod v Budapešti a tři různé subjekty na Erzsébet tér), co se týče mobiliáře - nejvhodnější se přirozeně ukazuje ten, který nejméně trpí na náchylnost vandalismem (př. Paříž), dá se skládat, modulárně dotvářet a lidé si jej sami mohou participativně dotvořit k obrazu svému (př. Gdaňsk, př. Vídeň).

Konečně, nad rámec 10 konkrétních příkladů, je analýza doplněná dalšími 20 příklady, v nichž je vždy vhodná a relevantní např. jen část / či dokonce jen malý princip projektu (př. Cordoba, využití prvku stínu a světla), Base Porto (využití a správa veřejného prostoru opět prostřednictvím kavárny), bar Solaris v rakouském Linzi, kontejnerový bar na nádvoří OK, největší kulturní instituce atd.